

Pressiteade

ECA/14/46

Koheseks avaldamiseks
Luxembourg, 22. oktoober 2014

ELi välistegevuse valdkonna audit: ELi audiitorid hoiatavad komisjoni uut koosseisu rahastamisvahendite ühendamisel tekkivate ohtude eest

„Rahastamisvahendite ühendamine on ELi arengupoliitika rahastamise puhul kõige uuem suund. Komisjoni uut koosseisu ootab ees väga keerukas ülesanne, sest ELi vahenditesse tuleb veelgi enam laene kaasata ja seda äärmiselt piiratud eelarvega”, ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Karel Pinxten. „Ülimalt oluline on, et ühendamist kasutataks ainult juhtudel, kui komisjon suudab sellega saavutatavat lisaväärtust selgesti näidata. Auditist selgub, et alati ei ole seda tehtud”, jätkas Karel Pinxten.

Peaaegu pooltel audiitorite poolt uuritud projektidest ei olnud piisavalt tõendeid, tegemaks otsust toetuste põhjendatuse kohta. Mitmel juhul oli näha, et investeringud oleks tehtud ka ilma ELi toetusteta.

Kuigi täna avaldatud Euroopa Kontrollikoja aruandes antakse positiivne hinnang piirkondlike investeerimisrahastute toetusprogrammide ja finantseerimisasutuste laenude ühendamise ülesehitusele ja üldisele mõjususele, juhitakse selles ka tähelepanu mitmetele olulistele probleemidele, mis tuleb viivitamatult lahendada.

Karel Pinxten viitas riskidele, mis tekivad siis, kui ühendamist ei kasutata piisava hoolikuse ja tähelepanuga: *„Esiteks võib see põhjustada ELi arengufondide vahendite raiskamist, kui rahastatakse programme/projekte, mida oleks ka ilma toetusteta ellu viidud. Ühendamise vahendeid kasutades peab komisjon olema ettevaatlik, et mitte muutuda finantsasutuste sponsoriks. Kui ühendamise kasutamisel ei olda piisavalt hoolikad, võib tekkida võlamull mõnes kolmanda maailma riigis, kes ei suuda oma piiratud sissetulekutega seda võlga tasuda”.*

Komisjon on mõista andnud, et soovib ühendamise kasutust laiendada ning selleks tuleb järgmistel aastatel arenguabi raames eraldada oluliselt suuri summasid. Seisuga 31/12/2013 ulatus komisjoni poolt piirkondlike investeerimisrahastute sõlmitud lepingute summa üle 1,6 miljardi euro.

Aruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil www.eca.europa.eu

ECA Press

Damijan Fišer – pressiametnik

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

T: (+352) 4398 45410 Mobiil: (+352) 621 55 22 24

e-post: press@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Toimetajatele:

Kontrollikoda avaldab kogu aasta vältel eriaruandeid, milles esitatakse erinevate ELi eelarvevaldkondade või juhtimisega seotud teemade auditite tulemused.

Kõnealusel eriaruandes (nr 16/2014) pealkirjaga „**ELi välispoliitika toetamise eesmärgil toimuva piirkondlike investeerimisrahastute toetusprogrammide ja finantseerimisasutuste laenude ühendamise mõjus**” vaadeldi piirkondlike investeerimisrahastute loomist ja juhtimist ning uuriti, mil määral saavutati ühendamise kavandatud tulemused.

Komisjon on alates 2007. aastast loonud kaheksa piirkondlikku investeerimisrahastut, mis hõlmavad tervet komisjoni väliskoostöö valdkonda. Need rahastud ühendavad Euroopa Arengufondidest ja ELi üldeelarvest rahastatavad toetused laenudega, mida annavad põhiliselt Euroopa arengukoostöö finantseerimisasutused. Mõnel juhul maksavad otsetoetusi ka ELi liikmesriigid. Ühendamise püütakse eelkõige kasutada investeerimisvõimalusi (peamiselt suurte taristuprojektide näol), mis võiksid olla elujõulised, kuid ei saa turutingimustel piisavalt rahastamist.

Kontrollikoda leiab, et ELi välispoliitika toetamise eesmärgil toimuv piirkondlike investeerimisrahastute toetuste ühendamine finantseerimisasutuste laenudega on üldiselt olnud mõjus. Piirkondlikud investeerimisrahastud olid loodud nõuetekohaselt, kuid ühendamisest saadav potentsiaalne kasu ei materialiseerunud täiel määral, kuna komisjonipoolne juhtimine oli puudulik.

Kontrollikoja aruandes antakse järgmised soovitus:

1. Komisjon peaks tagama, et ELi toetuste jagamine põhineks toetustest tuleneva lisaväärtuse (ELi arengu-, naabruspoliitika ja laienemisega seotud eesmärkide saavutamise) dokumenteeritud hindamisel. Selleks peaks komisjon:

- a) tagama nõuetekohaste suuniste vastuvõtmine ja järgimine, mis oleks aluseks komisjoni osalusele heakskiitmise ja järelkontrolli protsessi kõigis etappides;
- b) osalema senisest aktiivsemalt eelkõige ELi delegatsioonide tasandil projektide leidmises ja valimises;
- c) tagama, et juhatustele lõpliku heakskiidu saamiseks esitatud toetusetaotlused puudutaksid ainult lõpuni kavandatud projekte ja sisaldaksid täielikku teavet. Täpsemalt tuleks toetusetaotlustes selgesõnaliselt välja tuua vajadus toetuse järele, toetusest tulenev lisaväärtus ning toetussummade kindlaksmääramise alus;
- d) lühendada heakskiitmisprotsessi keskmist pikkust, hinnates, kas esialgse heakskiidu järele on pidevat vajadust.

2. Komisjon peaks rahalised vahendid välja maksma alles siis, kui toetusesaaja neid tegelikult vajab.

3. Komisjon peaks parandama ELi toetuste elluviimise üle tehtavat järelevalvet. Selleks peaks komisjon:

- a) võtma kasutusele tulemuste hindamisraamistiku, mis sisaldab ELi toetuste mõju järelkontrolli näitajaid;
- b) andma ELi delegatsioonidele selgeid juhiseid nende rolli kohta ühendamisprojektidele mõeldud ELi toetuste järelevalves;
- c) kaasama ELi ja Aafrika infrastruktuuri sihtfondi tulemuspõhisesse järelevalvesse ja kohandama tulemuspõhise järelevalve meetodika rahastamisvahendite ühendamise spetsiifiliste omadustega.

4. Komisjon peaks suurendama jõupingutusi, tagamaks, et ELi eraldatud vahendid oleksid nõuetekohaselt nähtavad, kehtestades finantseerimisasutustele selged nähtavust puudutavad nõuded ning nõudes ELi delegatsioonidelt nähtavuse tagamise meetmetes osalemist.